

Szerkesztőségi iroda:
Brassai utca 60. sz. alatt,
hová a lap szellemi részét
illető közlemények
küldendők.

Kiadó-hivatal:

Pollák Mór könyvnyom-
dája, hová a hirdetések és
előfizetési pénzek bérmen-
tesen intézendők.

NEMERE

Politikai, társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági lap,
a háromszéki „Háziipar-egylet“

és a s.-sztygyörgyi „önkéntes tűzoltó-egylet“ hivatalos közlönye.

Megjelenik ezen lap heten-
kint kétszer:
szombaton és szombaton
Előfizetési feltételek:
helyben házhordva vagy
vidékre postán küldve.
Egy év . . . 3 ft. — kr.
Fél év . . . 1 ft. 50 kr.
Hirdetmények díja:
3 hasábol petisórért, vagy
annak helyéért 6 kr.
Bélyegdíj külön 30 kr.
Nyitólír sora 15 kr.

A „Nemere“ eredeti távirata.

Felad. Maros-Vásárhelyt, okt. 29-án d. u. 5 ó.
Érkezett d. u. 6 óra 30 perck.

Székely politikai befogottak közül itélő
táblához történt fellebbezés következtében
Balácsi Lajos és Nagy Ezekiel szabadon bo-
csátattak; a többi befogott felett a m. kir.
kuria fog határozni.

A fonóda ügye biztosítva.

Háromszékmegye bizottmányi közgyűlése
okt. hó 27-én megyének életére nagy fontos-
ságu következő határozatot hozott:

„A közgyűlés felismerve a S.-Szentgyörgyön
feldolgozó fonódnak megyének anyagi jólétére rop-
pant fontosságát, hogy a fonóda feldolgozó teljesen
biztosítva lehessen elhatározza: hogy a fonóda aldirái
vek után fennmaradó összeget megyék közönsége át-
veszi s ez által a fonóda feldolgozó biztosítja.“

Önértés, megyénk anyagi és szellemi jólét-
te iránt legmélyebben érdeklődő testülethez méltó
eljárás, mellyel megyénk bizottmányi közgyűlése
nevét Háromszék anyagi jövőjének buzgó mun-
kási sorában egy ily méltó, közérdeklődő ta-
gokból álló testülethez méltóan örököztette meg.

Fonódnak ügye tehát, hála érte megyénk
tiszteltre méltó bizottmányának, biztosítva van
s ez által le van téve a székely gyáripár vi-
rágzó jövőjének alapja, mely hivatva van ke-
letlen és délen az életrevaló székelység hangya-
szorgalmu munkásságának mind több-több tért
nyitani s a székelységet az anyagi jólét minél
magasabb fokára emelni.

Háromszékmegye bizottmánya megtette a
magát, most rajtunk egyeseken van a sor utá-
nozni a nemes példát; most rajtunk van a sor
megmutatni, hogy a fonódat a székelység köz-
vagyonának, anyagi jövője egyedüli és biztos
emeltüjének tekintjük s ez indokból sietünk
mi is mentől több részvétel irni alá.

Az eredmény megfogja mutatni, hogy me-
gyénk és a többi székely megyék egyes vagy-
onosabb lakosai mentől több részvétel aláírása
által fényes jelét fogják adni a székelység
anyagi jövője iránti meleg érdeklődésüknek.

A székely gyáripártól a székelység jövője
függ — e fonódtól egy virágzó jövő van füg-
gővé téve; ipar, kereskedés, gazdaság, ettől
remélhetnek lendületet, fejlődést; egyedül a
gyáripár biztosítja a létfontosságunkat, menthet
meg a végleges anyagi bukástól.

Midőn ennyi érdek, a székelység összes
érdekei követelik e fonóda felállítását; nem akad
bizonyára egyetlen vagyonosabb székely sem,
ki fillereit a köző oltárára ne sietne fel-
ajánlani.

A jövő a miénk. A székelység érdekeit
fejleszteni, megvédeni tudta mindig — tenni
fogja azt most is e fonóddal szemben, mely
Háromszék és a többi székely megyéknek egy-
aránt létérdeke.

Midőn megyénk bizottmányának nemes és
hazafias elhatározásáért meleg köszönetet mon-
dunk; egyszerűsággal, hivatkozva a székelység
közérdekei iránti meleg érdeklődésére — fel-
hívjuk megyénk s a többi székely megyék va-
gyonosabb lakosait: siessenek a részvételük alá-
írásával, hogy fonódnak ügye végleg tisztázva
lehessen.

befejezése után az összes iratok vád alá helyezés cél-
jából a kir. főügyészhez terjesztettek fel, mely vád-
íratát a napokban küldte át a budapesti törvényszék
fenyítő osztályához. E vádiratot 26-án vették tárgyalás
alá a törvényszéknél. A kir. ügyészség vádirata Mile-
tics ellen a felségvétség vádját emeli. A törvényszék
elhatározta dr. Miletics Svetoazár vád alá helyezését a
kir. ügyészség indítványa értelmében felségvétség címén
s egyszerűsággal elrendelte a további fenyítő eljárás
beszüntetését dr. Kaszapinovic, Joannovic, Jankovic
és Rajkovic Vazul ellen.

A székely mozgalom kérdésében

Háromszékmegye közgyűlése elő ügyvéd Veres
Gyulától szerkesztett következő felirat lett betér-
jesztve és elfogadásra ajálva:

Nagyméltóságu miniszterelnök ur!

A „Székelyföldi mozgalomnak“ nevezett kérdés
körüli mind a hírlapok terén, mind az országgyűlés
termében oly jelenségek merültek fel s a fonforgó
tényállással homlokegyenest ellenkező oly mozzanatok
tulajdonítottak a székelységnek, melyet eredeti érte-
kükre leszállítani s Nagyméltóságnak tájékoztatást nyuj-
tani kötelességünknek ismerjük.

Elő sorban meggyűződésként kijelentendőnek
tarja törvényhatóságunk, hogy a székelységnek tulaj-
donított azon terv, mely szerint fegyveres erő gyűj-
teni, ezzel Moldva-Olahországra betörni, ott a vasutak
hidak s többféle elrombolásával az orosz sereg elé aka-
dályok görgetése által török testvéreinknek segítségül
lenni — igen, ez állítólagos terv, e cél alapját, forrá-
sát keresni jött Háromszéken tévedés s akik erőszak-
kal int akarák feltálatni, azok sértik a székelység al-
kotmányos érdekeit és törvényességét.

Igaz ugyan: midőn hírlapok útján egy ily kalandos
terv létezéséről értesültünk, midőn egymást követő
befogottak történtek, az igazatosság egy neme terjedt
el, megdőbbsent egész Háromszék.

De határozottan kijelentjük, hogy mindezek da-
cára Háromszéken a rend, a közcsend megmarva
nem lett, földműves vagy polgár, senki azért foglalko-
zásában akadályozva nem volt, a törvényes tisztelet
és engedelmesség ellen panasz fel nem merült.

Háromszékmegye közönsége sajnosan találja az
eseményt s bármily forrón rokonszervezen megtámad-
ott török testvéreivel: e mozgalmat céljában és ered-
ményében elítéli; és épen azért tiltakozik, hogy ily
állalat szervezése neki tulajdonítható, mely tiltako-
zásra megyeközönségünk annál jogosultabb, mert a nyil-
vános és titkos kémségek minden mesterfogásai dacára
sem sikerült még eddig székely honfőúrunkak valame-
lyikére a mozgalom bűnét ráadni.

Nem tagadhatni azt sem, hogy, miután a letar-
tózottak vizsgálati fogsága mindig tart; miután a be-
fogottak a közönséges büntetésekkel egy börtönhe-
lyiségben tartatnak;

s különösen azért, mert a bűnyomozgatás a m-
vásárhelyi kir. törvényszék vezetvén főben járó bün-
tény (felségvétség, hazasértés) elkövetésével vádlottak
látja, különösen ártatlannak ismert honfőúrainak, a meg-
botránkozás nagy.

Az, hogy letartóztatassanak többeket azért, mert
nem tudni kitől, mi célból az illetőkhöz fegyverek
csempésztek s azért főben járó büntet fogságban tar-
tatni többeket, a jogállam és a közszabadság biztosítá-
sában vetett hitünket rendít meg.

Kijelentjük őszintén és nyíltan, hogy ha van
nyughatatlanság, ha létezik az izgultságzúrtó elége-
deltség egy bizonyos mértékben: azt a bizonyítalan-
ság, az ártatlannak tartott egyének letartóztatása, és
ügők buzása, halasztásaitól főlelem okozza.

Azonban ezen igazalom és aggodalmunk eloszlát-
ható s kérdéselt úgy minden hatással együtt meg-
győződésünk szerint megszűnik azzonnal és nyom nél-
kül vesz el, ha a foglyok szabadon bocsátatnak.

Azért alázatos keressük az: méltóztatnék ke-
gyelmi uton a bünyvizsgálatot beszüntetni, a foglyok
szabadon bocsátását eszközölni. Addig is, míg ez ke-
gyelmi uton megtörténhet, intézkedni, hogy a letar-
tózottak egyének polgári állásuknak megfelelő tisz-
teesség börtönökben illő ellátásban részesíthessenek.

A harcterről.

A ráé kormány elrendelte, hogy a Schumadianál
állomásozó hadtest fölvaltassék s az ügy alatt újabb
csapatokat küld a határra. A ráé kormány tárgyalást
folytat a francia alkuszokkal; kölcsönt akar fölvenni.
A Szerbiában levő összes lovak összeírása elrendel-
tetett.

Konstantinápolyba okt. 26-án a parancsokotól

a következő útközletről érkeztek jelentések: A csá-
szári csapatok egy Ruscsuk elleni támadást visszautá-
sítottak. A muszákák Silák szigetre szálltak ki, a vár
ellen támadást intéztek, de 150 halott és 300 sebe-
sült hátrahagyásával visszavertek. A muszákák a Jo-
van-Tschiftlikben levő török csapatokat is megtámad-
ták, de 800 ember veszteséggel visszavertek. A tör-
ök csapatok sok foglyot és nagyszámu fegyvereket
zsákmányul ejtettek.

Gurko tábornoknak egy fontos győzelméről be-
szél a táviró, kinek sikerült volna 20,000 kozákkal
Dubnik és Telis közt megverni a Sofia és Plevna
közti összeköttetést nyitva tartó török hadsereget. Gurko
elfoglalta ezek erős postóitját s állította; több basát,
több zászlót s egy egész lovasezredet is elfog-
gott. Sefket jelentése az ellenkezőt mondja, e szerint
Telis és Radomiroc közt az oroszok támadtak, e
visszavertek és csak a táviróvonalat rombolták szét.

A Telis mellett elfogott Achmed Terzi pásza
az ott törekedett török hadtest törzskarának főnök-
volt. A muszákák részéről sok erodes és zászlóalj
tönk esett el.

A ruscsuki parancsnok sürgőznyi: Mult hétéről
keddre való éjjel mintegy száz török Ruscsuk táján
bárkákön átkelt a Dunán, a román parton megtámad-
ták az ellenséges előőrseket, megölték vagy ötven em-
bert. Szerdán a muszákák 12 zászlóalj gyalogsággal, 1
lovasezred és 2 tüzeg Ruscuk előtt a pyrgosi olda-
lon megtámadták a törököket, de több órai harc után
visszavertek. A muszákák veszteség 150 halott és 300
sebesült.

Szulejman pasa távirata 25-ről Rasgradból jelenti:
Tegnap 36 zászlóalj gyalogságból, 8 ütég és több lo-
vasezredből álló orosz haderő több oldalról megtá-
madta az Assaf pasa hadosztályát által megszállva tar-
tott posztókat Yovanichlikban és ennek környékén.
Elkeseredett több órai harc után a törökök már hát-
rául látszottak; de midőn erősítéseket kaptak, végre
sikerült nekik az oroszokat 800 halott és 6 foglyos ve-
teségével visszaverni; a törökök vesztesége 60 halott
és 140 sebesültre becsültetik, köztük több tiszt.

Sefket pasa jelenti Orchaniekből, hogy az oroszok,
kik Telis és Radomiroc környékén a pleynai uton tá-
madtak, megverettek és visszavertek, de a kozákok-
nak sikerült a táviróvonalat megszakítani.

Mukhtar pasa egy távirata szerint mult szerdán
három muszka lovassági ezred, melyek tüzérséggel
Kora-Ughonból Terin felé indultak, a török csapatok
által megverettek. A törökök aztán a Gudsour mel-
letti táborba szálltak.

A háromszéki tanító-testület f. hó 26-27-én S.-Szentgyörgyön tartott közgyűlése.

(Vége)

Demeter Sámuel a járáskörök jelentéseire azt
a megjegyzést teszi: hogy a gyűléseken meg nem je-
lenő tagokra alkalmaztatások a törvény s így nem leend
panasz a kimaradásra vonatkozólag.

3.) Bartha Béni következő határozati javas-
latot terjeszt elő, a járáskörök és tanítótestület műkö-
désének rendszeresítése tárgyában: Küldessék ki egy
bizottság, mely még e gyűlés folyamata alatt készítsen
egy véleményes jelentést a tanítótestület és a járáskör-
ök rendszeresítése tárgyában.

Ezen javaslat el fogadtatik és kiküldetik Balló
László elnöke alatt Bartha Béni és Székely János,
hogy véleményes jelentést készítsenek a holnapra ülése.

Ezzel kapcsolatosan a helybeli tanítáztetek meg-
tekintésére s arról jelentés tételre Demeter Sámuel
elnöke alatt egy bizottság lett kinevezve.

4.) „Vallás-erkölcsi oktatás a népiskolában“, elé-
adta Demeter Sámuel. Előadásában előre bucsátva
megjegyzi, hogy oly vallás-erkölcsi oktatást akar fel-
mutatni, mely távol a felekezeti hitoktatástól, minden
tanító által tanítható.

Ezután elődjá gyakorlati kezelés alakjában ezen
tárgy oktatását fokozatosan a 6 osztályban. Előad-
óly megragadó képekben s oly melegen adja elő a
legelőszertűbb s nagy eredménnyel fogantatható val-
lás-erkölcsi oktatás mikéntjét, hogy az egész gyűlést
mággal ragadta. Mintha nem is tanácskozási terem-
ben, hanem templomban lennénk volna, hol minden
felkesit, melegit s áhitatra bángol.

A közgyűlés ezen előadást megéljenozte s elha-
tározta, hogy a testület költségvetés kinyomtatja s minden
iskolának megküldi.

5.) Dr. Szász István olvasza értekezését ezen
tételről: „Népszerű előadás a természetrajz köréből.“

Ertekezésében valódi szakismerettel tárgyalta a
mészövet s ennek válfajait, a kvaerót és palát geo-
logiai és technikai alapon. Ezen ismeretterjesztő s nagy

* Miletics vád alá helyezése. Miletics Svetoazár
ügye új stádiumba jutott. Tudva van, hogy a felség-
várulás és bütlenségek cím alatt elfogott és vizsgálat alá
helyezett szerb agitátornak a vizsgálat és vizsgálati
fogság ellen benyújtott fellebbezését a kir. tábla is
elvetette. A vizsgálatot folytatják és befejezték, mi-
att Miletics a Fortunában fogva maradt. A vizsgálat

gonddal irt értekezést a gyűlés valódi élvezettel hallgatta s a legmelegebb közönnetét fejezte ki jegyzőkönyvileg érkező iránt alapos és beható műveir.

Ezután a tanítótestület elnök ur indítványára főispán ő méltóságánál tiszteleggett. Itt t. Vajna S. kir. tanfelügyelő ur igen szép és meleg szavakban adott kifejezést a testület érzelmeinek, melyet a megye a tanügyi terén is első embere iránt melegen érzi, mire a mlt főispán ur egy a tanügyi fontosságát jelző beszédben válaszolt, igérve annak előhaladását legbuzgóbban támogatni.

A gyűlés ezzel délelőtti véget ért.

A gyűlésteremből kőbédre ment mintegy 80 tanító. Az ebéd igen élvezetesen folyt le. Felkészöntettek: vallás és közokt. miniszter Trefort Agoston ő nagyméltósága, nagyságos Günci Pál és Szász Károly min. tanácsosok, mélt. Pócsa József Háromszékmegye főispánja, tek. Vajna Sándor kir. tanfelügyelő, tek. De meter Sámuel a tanügyi buzgó apostola, tek. Görög István helybeli ref. gym. igazgatója stb.

A három első felkészöntés táviratilag, a mélt főispán ur küldöttségileg lett tudatva.

Délután 2 1/2 órákor tovább folyt a gyűlés.

6) A helybeli tanítványok tekintetét meg.

7) „Az elemi oktatás hatása a nép közérzetére” értekezést olvasta fel Kádár Lajos. Ezen, helyes fel fogással s a gyakorlati életből vett tapasztalatokkal illusztrált műtér a gyűlés irónak köszönetet szavaz.

8) „Tapasztalatok a háziorvosi köréből”, olvasta Földes József. — Értekezésében elvetszett eszmének mondja a kefekötés behozatálát, miután ennek készítéséhez sok és drága eszköz kell, melyet egy szegény ember nem szerezhet be, enélkül készíto pedig a con currenciát nem állja ki.

A gyűlés ezen elvet egyelőre megfontolandónak tekinti s így véglegesen nem határoz, mindazonáltal az értekezést elismeréssel fogadja.

9) Az „Eötvös-alapról” emlékezik meg Barabás Sámuel és azt a gyűlés figyelmébe ajánlja.

A gyűlés melegen pártolja az ügyet s kimondja, hogy a mult évi határozat alapján minden tag egy évre 1 frtot fizessen be.

Elhatározott tovább, hogy az „Eötvös-alap” gyarapítása céljából az évi közgyűlések alkalmával hangverseny rendeztessék, melynek jövedelme ide fordittatik.

Császár Bálint városi polgármester és iskola- széki elnök a következőkben igen szép és fontos indítványt tette: Határozattal el, hogy a megyei közigazgatási bizottság kéresekkel fel arra, hogy rendeltetleg hagyja meg az egyes iskolákéknak, miszerint a tanuló nő vendékektől az „Eötvös-alap” gyarapítására évenként 1 krajczár szedessék be. Indítványozó ur megígéri, hogy keze alatti iskolák részéről még ez év folytán a krajczárokat be lesznek szedve s illető helyére átszámolva (Eljén!)

Kis Lajos ref. lelkész, mint községnének iskolaszéki elnöke pártolja az indítványt s igéri, hogy hasonlólag beszo gáltatja a növendékek után eső krajczárokat még azon esetben is, ha a növendékek nem fizetnek be.

A gyűlés ezen két, a tanügyért melegen érző ügy- barát áldozatkész ajánlatát a legmelegebben fogadja s midőn tett nyilatkozatukat elismerő köszönettel s jegyzőkönyvileg megörökíti, az indítványt elfogadja.

Esete 7 órákor egy rögtönzött hangverseny lett tartva az „Eötvös-alap” javára, melyen dacára a le- szállított árnak, begyűlt 68 frt 99 kr. Szép eredmény!

Oktober 27-én délelőtt.

10) Az első pont alatt kiküldött bizottság ter- jeszti elő a tanítótestület működésének rendszeresítése tárgyában véleményes jelentését.

A bizottság javaslata kevés változtatása mellett következő alakban lett elfogadva:

1. A Háromszékmegye területén levő községek tanitói három járáskörbe osztatnak be és pedig: sepsi, kézdi, orbai körbe. Azonban minden tanitónak szabad- ságában áll egyik vagy másik járáskörbe helyezni a magát az állandó választmánynak tett bejelentése mellett.

Az így kikerekített járásköri tanitók később más- hoz nem mehetnek át.

2. A járáskörök együtt alkotják a megyei tani- tói közgyűlést, tanítótestületet, mely évenként egyszer tartja gyűléseit felváltva a három járáskör előre meg- határozott helyein.

3. A második pont alatti közgyűlés kebeléből alakittatik egy állandó választmány ölnökökkel, jegyző- vel, titkárral s más szükséges hivatali személyzettel. Elnöke a gyűlés elnöke, esetleg alnöke leendő.

Tagjai a járáskörök és a nagygyűlés tisztviselőin kívül mindenik járáskörből 2 tag.

Tárgyai lesznek mindennemű halasztást nem szenvedő folyó ügyek, egyletek átiratainak tárgyalása és a járási körök fél évenkénti jelentéseinek bevételé, mely jelentések a gyűlés tartása után azonnal bekü- lendők lesznek. A nagygyűlés határozatainak végre- hajtatása. Az „Eötvös alap” gyűjtő bizottsága saját ke- beléből leendő megalakítása, alapszabályai szerinti ke- zelése, számadások felülvizsgálása, leendő évkönyv szerkesztése. Nyilván tartja a tanfelügyelőségtől átvett köz és állami tanitók névsorát s a járáskörök és a nagygyűlésen igazolatlan meg nem jelenő tagokat a tanfelügyelőséghez bejuttatja, megbüntetőket szor- galmazza. A nagygyűlés helyét és idejét kijelöli, tárgy- sorozatát megállapítja.

Gyűléseit évenyenként tartja azon községben, hol az elnök lakik.

Kiadványait az egylet h i v a t a l o s pecsétjével látja el.

Működéséről a közgyűlésnek évenként számot ad.

Kidolgozza a tanítótestület részletes szabályait, a gyűlés elő terjeszti s megerősítést eszközöli.

Az állandó választmány tagjainak meg lettek vá- lasztva: Sepsiből Málik József és Bartha Béni. Kézdi- ből Székely János és Darkó Mihály. Orbaiból Szabó Károly és Mengel Pál. A járásköri hivatalnokok hi- vatalaiknál fogva tagjai.

11. A helybeli tanítványok megtekintésére kikü- lött bizottság teszi meg előterjesztését. A jelentésből kitűnik: hogy a községi iskolák minden tekintetben a célnak megfelelők és jól berendezettek. Az újabb is- kolapadok behozatala most van folyamatban, az általa- kítás csak részben történt meg.

Az állami felső népiskola igen tiszta és jól ren- dezett, óhajtatód volna egy kert mellé, melyet jelenleg nélkülöz. A gazdasági szakosztálynál feltűnt az, hogy a lenkikészítő eszközök nincsenek kellő gondozás alatt.

Altalan azonban ezen város tanintézetinél lát- szik, hogy ezen községi buzgó tanügyi polgárokkal bir, azért áldozni és tenni kész, a mirtől tanuskodnak egyebek mellett díszesen épített iskolái.

A gyűlés tudomásul vette. S míg a város iránti teljes tiszteletének ad kifejezést, addig a lenkikészítő eszközök jobb gondozását ajánlja az illető áll. szak- iskolának.

12. „A naprendszer és planetarium” rövid ismer- tetése Balló László által. Ezen ismeretterjesztő elő- adást a gyűlés elismeréssel fogadta.

13. A magyar nyelvtan tanításából Bartha Béni az előre haladott idő rövidsége miatt csak egy pár pont- ban érintette azon részeket, melyeket részletesen akart volna előadni.

14. Az indítványok közül említést érdemel a kézi körü azon indítvány, mely szerint készítették meg Háromszékmegye térképe és ennek leírása, föld- rajzi, történelmi, culturalis gazdasági, földtani stb. tekintetben.

Az indítványt elfogadtatik és meghatározatik, hogy a térkép elkészítésére kéresekkel a közigas- gati bizottság, a leírásra hirdettessék pályázat az álan- dó választmánynál által.

Ezen indítványnál egy igen nevezetes s ugy hi- szem gyűléseink életében első fontos mozzanat történt. T. Veress Gyula orsz. ügyvéd Háromszék leírásának megkészítésére 50 frtot ajánlott, mire Császár Bálint ur 100 frtot ajánlott. Nemes verseny vala e két ada- kozás s oly tett, melynél szebbet és üdvösebbet nem tehettek volna.

A gyűlés e szép ajánlatokat azzal köszönte meg, hogy illetőket tiszteletbeli tagjainál választá.

Igy megválasztották meg tiszteletbeli tagul mélt. Pócsa József, Háromszékmegye főispánja és városi főjegyző Gyárfás Lajos.

15. Ezután egy osztatlan népiskola mintaszerű berendezése lett megtekintve. Ezen berendezés ki- fogástalannak találattat és a gyűlés rendező Bartha Béni nek elismerő köszönetét fejezte ki.

Ezzel a gyűlés véget ért, melyet záradékul egy közös ebéd követett, melyen jelen voltak: főispán ő méltósága, alispán, több megyei hivatalnok és a városi tanács és több tekintélyes polgár.

Ezután eltávoztunk megunkkal vive a kedves emlékeket, melyek a város szives vendégvételére, tanusított érdeklődésére és fogadtatásunk körül mutat- koztak, melyekért fogadja a nemes város s annak ta- nácsa s főleg polgármestere a tanitói kar legmelegebb elismerését, legmelegebb tiszteletét.

Hosszufalu, 1877. okt. 26.

Tek. szerkesztő ur!

... Nem olyan réz történt — csak most szent Mihály napkor. . . Nem akarjuk elhallgatni az ekkori eseményt. Hisz mi is élünk itt e sziklabérces völgyben a délkeleti Kárpátok alatt! Mi is élünk — mondóm — s részt veszünk az ország általános örömeiben. Igaz, mi népgyűléseket nem tartottunk, nem világítottunk, de azért az egész magyar nemzettel együtt lelünkölből kívánjuk s szívvel kiáltjuk: „Eljén a török!” S e ki- állást a Bucsecs égből való sziklafala nem veri vissza, hanem szélszárnyakon tovaszáll, s végre az ágyuk rettenetes bömbölései közt elvagyul.

Igen! mi is régóta imádkozunk:

Isten, ki szent vagy és örök,

Engedd, hogy győzzön a török!

Isten meghallgatja imánkat . . .

Azonban az imádkozás még nem elég! Mit ér a hit, jóságos cselekedet nélkül? . . . Semmit.

Minden Demosthenésnél szebben beszélt a tett.

S mi a török nemzet iránti rokonszenvünket tet- tekben is igyekeztünk nyilvánítani.

Mihály napja volt. . . A nagyfalusi tanitói da- legylet a tisztelet Bácsfalu érdemes lelkésze Borcsa Mihályhoz vonza, akik becses névnapja alkalmából — mint Hétfalú egykori derék tanitóját, egylettünk pártoló tagját s mint közszeretben álló papot — dalegyle- tünk üdvözölni, megisztegni kívánt.

A barátságos estély vidáman folyt le. Egy haza- fias dal elzengése után zajzoni lelkész Pap György emelt poharat s lelkes szavakban szives adakozásra hívja fel a vendégközsort hajlék nélkül maradt, nyomorban tergődő török testvéreink részére.

S ez nem volt a pusztában kiáltónak szava, mert dacára annak, hogy a díszes asztalt tizenegy szegény falusi magyar tanító ülte körül: a gyűjtés eredménye 12 frt 80 kr lett.

A végtelen Óceánból egy csepp annyi, mint a semmi.

De e csekély összeggel is lehet a nyomort eny- hitni. . . Edes hazánk minden szögletében lelkesül- ten dolgoztak és dolgoznak a „könyörpületen” török

testvéreink érdekében. S ha kiki amaz épülethez csak egy pár porszemet hord, e porszemekből pyramis leendő.

A jelen volt igen tisztelt hölgyek pedig tiszt/e- les Pap Györgyné asszony indítványára, bizonyos mennyiségű tépet igérkeztek gyűjtetni a török sebe- sülték számára. Megdöbbenünk a derék honleányokat.

E Mihály napot igen emlékeztessé teszi — eze- ken kívül Pap György ur. lelkésznek a „Négyfalusi tanitói dalegylet” érdekében tett 25 frtos alapítványa, mely összeget egy alkalmas helyiség alapjául tétém- nyezte le, hol dalestélyeket, színelőadásokat, táncvi- galmatok lehessen rendezni.

E szép, hazafias tett nem szorul dicsőretné.

Fogadják nemes szívű adományozó lelkész ur, nem csak mint pártoló tagja egylettünknek, hanem mint alapító, ezen egylettünk iránt tanusított me- leg rokonszenveért a nyilvánosság előtt is őszinte köszö- netünket, hálánkat.

Nevezett célra egylettünk tagja Bede Dániel is 25 frtot ajánlott fel, mi által említett buzgó tag is az alapító sorába lépett.

Ugyanakkor Petke Károly dalegyleti tag is fenti célra 10 frtal járult.

Fogadják ezennel egylettünk szives köszönetét, elismerését.

Szeretjük hinni, hogy lelkes adakozók fogják követni e szép példát — s idővel ezen alpnak meg leendő kívánt tözelete! . . . Ugy legyen!!

D . . .

Nagyvárad, 1877. október 23.

Kedves barátom!

Ha 4rd-ekel téged is a mi sorsunk, ha csak felé- nyre is vágyoz tudni azokat, mik nálunk történnék, mint amily mohón kutattuk mi a lapokból az édes székelly testvérekre vonatkozó részeket, ha csak néha eszébe jutunk is mi székelly testvéreinknek délibábos románakkal, szőlőtermő hegyeinkkel, vad madaraktól hangzó nádasainkkal, csodás gyógyhatású apró sárga virágtól borított szikeseinkkel, hol a salétromból hal- mokat hányunk össze, — ha mondóm megemlékeznek rólunk néha azok a kedves székelly testvérek, kik ne kűnk folytonosan esztünkben vannak: akkor nem fo- gód rossz neven venni, ha nagy Biharországból, a kha- zárok egykori hercegségéből felkeresem becses lapo- dat néha.

Nem szölok most arról, hogy mily ábrándos gyermekkori vágyamat teljesítém, midőn a nyáron be- utaztam a Székelyföldre, hogy lássam, öllejem azokat a székelly testvéreket, kik álmainkban édessegei vol- tak; hogy megismerjem őket, kikről oly ábrándok- pokat alkottam magamnak; hogy tapasztaltam, éreztem azon meleg rokonszenvet, azt a sokak által magasztalt szívvelies barátságot, melyet a székelly testvérek irá- nyunkban mindig mutattak; hogy gyönyörködjem a szűg fényesektől borított hegyekben, melyeknek me- redék oldalán miveli szikén mért földjét a székelly testvér s a virágos völgyekben, hol számtalan játékon forrás bolygok fel; hogy meggyőződjem a székelly test- véreknél annyira magasztalt szorgalmáról. Bejártam a Maros folyam mentét fel egészen annak forrásáig s Közrez-havasokon keresztül a Preszekár határfolyóig; keresztül mentem a gergyói gyönyörű völgyön; majd az Olt kanyargó folyása mellett bejártam Csíkot, ámentem a feleséges Hagitán az enyhébb Udvarhelységebe, majd ismét vissza az Olt folyó vidékére s így jutottam el a ti kedves vidékekre, mely leghasonlóbb a mi me- gyénkhez. És mindenütt, a merre jártam, kevések találtak a hir dicsőítését, az emberek meleg szívesé- ge, a munkások szorgalma, a természet festői szépsé- ge bámulatra ragadt és lelkemet gyönyörrel tölté el.

Oh, mint megszerettem én e népet, mily boldog- ságot kívánok én e jobb sorsra érdemes népek!

De most ne többet erről; beszéljünk Nagy-Bihar- országról.

A székelly mozgalomnak hire itt mindenütt rend- kívül izgatottságot keltett, annál inkább, mert nem tudhatánk, mennyi igaz belőle. Az erdélyi lapokat vára- vartuk s még inkább fokozta az izgatottságot, mi- dőn e részben a táviradi összeköttetés a Székelyföld- del be lett szüntetve. Hogy most már lecsillapodott a zaj pálatok is, azt szeretjük hinni.

Nálunk most mondhatni vígan folynak a napok, melynek oka a szűret, mely valóságos ünnepély reánk nézve, hosszú ünnep, egy hétűl is tovább tart.

A mult hétén volt az ugnavezett váradi szűret (mert hogy városunk északkeleti részén szőlőtermő hegyek emelkednek, azt tudod), és az egész mult hét nagyobb ünnep volt, mint bármely más ünnep. Déiben azt láttad volna, hogy minden után onlik a nép a hegyekre kifelé, ugy hogy szőszorint alig maradt ember a városban; a hivatalokba is hasztalan mentél volna, mert bizony ott általános munkaszünetet, de nem dolgozó hivatalnokokat találtál volna. A vendég- séges a hegyeken nagyban ment Minden darab szőlőben szőlott a zene és este ugráló tűzbékkakkal zavarta a szedők vig táncát az ifjúság és a csillagok felható színes rőppentyűkkel mulattatá a szűreti vendégeket. A szí- ves házigazdák ilyenkor magukat mulják felül szíves- ségben; és ismeretűg igen gyorsan megy ilyenkor, szívesen látott vendég m adenki aki arra megy s nem szokott senki meghívat vázni. Este aztán a gazdag vaesora után megkezdődik a jókedvű tánc ott künn a szabadban, a puha zöld füvön, díofa árnyában, mely- nek sűrű lombjai között csak lopva szűrődik át a méla hold ezüst sugára, bámulva, hogy mily szép egytér- tésben táncolnak itt együtt őr vendégek és szűretelő munkások. És ez eltart éjjel utánig is.

A bihari hegyeken a szűret most van.

Ami a bort illeti, az idén féltérme is csak némely helyen van, mert a múlt év tavaszán a hideg nagyon megromlalta a szőlő fáját s ez azt szüntette az idén is. Különbösen a bor nem igen lesz édes, mert a szőlő későn fejlődött és nem tudott jól megélni. A bornak vedrét 10 forintjával veszik.

Az idő nagyszerűen szép az egész szüretre. Most azonban megszoktam tudósításomat, hogy majd máskor folytathassam.

Üdvözöllek.

K. Nagy Sándor.

A marhavész ügyében.

Bölon, 1877. okt. 23.

A Székelyföldön hatalmas rubrikát foglal el a marhavész és csakis innen lehet megmagyarázni azt, hogy a székelység hangyaszigorralommal miveltséskély birtoka mellett, ha teljes jólétnek nem is örvend, de a koronaországok bármelyikével közgazdaságilag kiállja a versenyt.

Tapasztalásból mondhatom, hogy a székely földmivelő ha maga, vagy családja közül bárki is beteges állapotba jut, ritkán folyamodik orvoshoz, vagy ha igen, nagyon későn, mikor már a betegség legveszedelmesebb stadiumába jutott, de ha barba beteg, bár mekkora költségtől sem irtózik, hogy azt az életnek visszaadhasssa.

Altalános tudva van, hogy a szarvasmarhák közt uralkodó ragályos betegségek többnyire a dunai fejedelemségekben jelennek meg szörványosan, és innen csempészetnek át hozzánk is, a hol aztán megmérhetetlen kárt okoznak a szorgalmas székely gazdának.

All az, hogy a vesztig zárintézeteknél a törvény által kiszabott vesztéglelti határidőt kiállják a Moldvából áthajtott marhák, de ez a mint utjabban is bebizonyult nem csatlhatatlanság arra nézve, hogy ezáltal a behozott moldva-oláhországi marhák közt a betegség ki ne árhessen.

Ezen ily eshetőséggel állunk szembe ez idő szerint, mert a mint e becses lapból olvastam, a sepi-szentgyörgyi faluk közt a marhavész jele egy-két példányon már észleltetett is, és e falukból vásárolt nagy-ajtai mézsáros Varga Mihály is vagy 2 darabot.

Azért nem köthetjük elégé lelkükre megyénk mézsárosainak, hogy a Moldvából áthozott szarvasmarhák vételétől óvakodjanak, mivel többnyire ezen az uton szokott beszivárogni hozzánk a marhák e veszedelmes betegsége.

De ha megtörténik is, hogy lelkiismeretlen üzerek baromtenyésztésük rovására ily kóros szarvasmarhák csempészenek és mézsárosainak azt megveszik, hála isten van erőnye főispánunk és ő méltóságának erélyes közvegei a kik a fennálló szabályokat és rendelkezéseket a legnagyobb pontossággal és szigorral hajtják végre.

Igy főispán ur ő méltósága megyénk szolgabíróját értesítette, hogy u-ajtai mézsáros Varga Mihály a gyanús s. szentgyörgyi falukból 2 darab szarvasmarhát vásárolt, melyek következtében erélyes szolgabírónk Henter Béla ur részéről rögtön megtörtént az in tékzedés.

Örök állítattak fel a községeknek országutak által metszett két végre, a kik hivata vannak minden egyes jöv-menő lovas fogatokat szorosan átvizsgálni és az azokon találtat takarmányt irtalom nélkül leszedni és megsemmisíteni.

Azonkívül eltiltatott a szarvasmarhákval való közlekedés, ha az a határon kívül leendő szállítást célozná és ugy gondolom, hogy ez az országos vásárok megtartásánál is így lesz mind addig, a míg a kórnak egyetlen legkisebb jele sem fog mutatkozni.

Ezen nagy horderejű és messze beható intézkedéseiről megyénk érdemű főispánja méltóságos Pócsa József urnak és a mindezt szigorú végrehajtói, megyénk erre hivatott közigazgatási tisztviselőinek a legbálsabb közvetlenül tartozunk, mert hisszük, hogy ez intézkedés következtében megszabadulunk a székely gazdát legérzékenyebb o'dalról érintő tetemes veszteségektől.

II. Barabás Sándor.

I Napoleon bucsuja. *)

Fontenebleau, april 21 éu.

Napoleon tegnap délelőtt elindula innét 14 szekerekkel, melyeknek elejébe minden postán 60 lovakat fognak; mint kísérő biztosok mentek el vele gróf Schuwaloff stb. Ezeknek kívül mentek el vele 4 házi tisztjai és a kenyerésütője. A katonák közül igen kevesen vették rá magokat, hogy utitársai legyenek s mint mondják, ezek is el akarnak tőle maradni ott, a hol hajóra ül.

Utóbbi szavai közül, melyeket a még körülötte levő etablis tisztkekhez s egyebekhez intézett következőket jegyezték meg:

"Isten hozzátok! Husz esztendőktől fogva vagyunk együtt. En megelégedett vagyok veletek. Mindenkori a dicsőség utján jártálátok benneteket. Minden europai hatalmasságok fegyvert fogtak ellenem. Nehány generalisám kötelességük árulóiá lettek, az lett Franciaország is. (Azt érté, hogy elhagyván az Ursuportot, régi törvényes urához állott.) Veletek és azon derék katonákkal, kik hozzáim hűségesek maradtak, három esztendőktől fogva tudtam Franciaországot a hazánk között való hadakozástól megoltalmazni. — Legyetek hűségesek azon királyhoz, akit Franciaország magának választott; engedelmességetek vezérteknek s ne hajgatók el becses és igen sokáig sze-

rencsétlen hazátoakat. Az én állapotom ne bántodjatok, én szerencsés fogok lenni, ha tudhatom, hogy ti azok vagytok. En meghallgattam volna, nekem a lett volna legkönnyebb, de tovább is akarok vándorolni a dicsőség utján, le akarom irni, amit együtt cselekedtünk. Mindnyájatokat meg nem ölelhetem, tehát a ti generalisotokat ölelem meg. Jöjjen generalis ur!" (Ekkor megölelte a generalist.)

Azután esköjén szökött: "Hozzák ide az én sasomat, hadd csókoljam meg azt is. (Oda adatván neki a sas, azt megcsókolta és így szökött:) Oh, kedves sasom, mint fognak a jövendő világban ehozni azok a csókok, melyeket neked adtam! — Eljeteke boldogul gyermekeim, éljeteke szerencsésen! Aljitatek kerekbe még egyszer körülöttem." Ekkor még egyszer összesereglettek körülte a biztosoknak jelenlétében az ő etablisai.

Mindezek után betült uti szekerebe s néhány könyvesperek estek ki szemeiből. Mikor épen utnak indult, Constant nevű első komornyikját szököltette, kinek egy nappal azelőtt ajándékozott volt 50,000 frankot, de már sehol sem volt Constant. Kétségkívül elbujt, hogy el ne kelljen menni.**)

Közi Sieulus.

A k.-vásárhelyi Stephánie menház évi rendes közgyűlése 1877. okt. 7.

A kézdi-vásárhelyi szegény s munkaképtelen egyének ápolására hivatott Sepehánie menházak rendes közgyűlése f. hó 7-én tartott meg K.-Vásárhelyt a tanácsház nagytermében, méltóságos báró Szentkreszty Stephánie elnök ő nagyságának tapintatos vezetésével.

Elnök bárónő ő méltósága a jelenlevő tagokat szívesen üdvözölve, a gyűlést a következő beszéddel nyitotta meg:

Tisztelt közgyűlés!

Vegyük fel újból a munkát és folytassuk tovább, mert az mindig becsületre szolgál, különösen azon munka, melyet a közügyek érdekében a például szerencsétlen embertársaink boldogítására teszünk. Mentől több időt szentelhetünk az ilyenne, annál nagyobb mértékben teljesítjük a mindenható szent akaratát, ki azért áldott meg egészség, erő és képességgel, hogy azokkal az emberiséggel jöjjönön fáradhatatlanul működünk. Bizonyára mindnyájan, kik a játékonyság terén működésre léptek s különösen azok, kik az elhagyottak ügyére fordították figyelmüket, azon szent kötelességérzet hevéltől vezéreltetve tették azt, és az által lekeveselt vették fel a testben és lélekben megtört öreg embertársaink gondját, hogy nekik az elhagyatottság bána helyett az együttélő édesesség, az inség keze helyett a melegezős békéjét, a mult emlékeire visszavágyó bus merengés helyett a jelenben megnyugvás boldogító áldását megszerezzék. Nagy és nehéz munka, de szép és nemes is, és én azt gondolom, hogy érzem, hogy a ki ily munkát öszinte szeretettel, odaadó készséggel és bizonyos lelkesedéssel viszen, az nem csak érzi, hogy valóban becsület az ily munka, hanem érzi azt is, hogy lelke eleventül, akarata a jóra erősödik, tisztul, nemesedik és egész lényében a köznapiságból emelkedik s már itten a földön a mennyi atyához mintegy közelebb jutott. Oh ha az emberek nagyobb része így gondolkodnék, így érezné a tehetőség szerint isten szent akaratát teljesítené nyomorban sinlódó felebarátai iránt, mennyi könnyet lehetne letörölni, mennyi inségnek elejét venni és paradicsomra varázsolni e földet azon szerencsétlenek részére, kik az élet terhe alatt majd nem összeroskadnak! Gondolja el tisztelt gyűlés! minő állapotban volnának azon szegények, kik jelenben a kézdi-vásárhelyi menházban vannak, ha az nem adna neki biztos menhelyet? és minőben vannak most! Nemde mindnyájunk szívét öröm tölti el ezen gondolatokról, és bizonyára érzik a szívnek azon magasztos sugallatát, hogy ezen munka isten dolga, mely felemlen és hozzájárul közelebb viszen. Mindenkor teljes elismeréssel emlékszem Kézdi-Vásárhely lelkes lakóiról és kiválólag azokról, kik a menház létesítése nagy munkáját fáradhatatlan kitartással elősegítették, s azóta is annak erőre emelése és felvirágzása érdekében minden tőlük kitelhető áldozatot megtesznek, a jó isten áldása fogja ezeket követni ezen és a más világon s bizonyára mennyi örömeiket élveznek már itten a földön is jó cselekedeteik boldogító öntuotában.

Miként a tisztelt gyűlés előtt ismeretes, menházunk eddigi erőre emelését legnagyobb mértékben elősegítette a város polgárságának azon magasztalására méltó áldozatkészsége, mely azt mindennemű élelmi és ruházati cikkekkal ugy ellátta, hogy nekünk arra pénzt kiadni alig kellett és ez jövőre való nézt az egyedüli kiállításban levő leghelyesebb mód, ha azt akarjuk, hogy menházunk idővel a városnak minden odatarozzó szegény s munkaképtelen aggját felvehesse.

Nem kételem benne, hogy ezen célt mindenki szemelőtt tartja s azért kérem is mindnyájukat, hogy eddigi példás lelkesületéggel által vezérelt eljárásukat évenként követe — tegyék le az idén őzi kéregetés alkalmával is tehetőségük szerint készséggel adományait azon oltárra, melyet az emberi szeretet nemes tüzével emeltet elhagyott felebarátaink boldogítására.

Sokáig éljenek annak kiváló lelkes tagjai, kiknek buzgó közreműködésével most is tovább munkálkodhatunk e nemes ügyben, ezt szívemből kívánva a gyűlést megnyitottak nyilvánitom.

**) A kézirata, melyből híven, változtatás nélkül közlöm e bucsu-tudósítást — t. Bartha Lajos lelkes ur archivumában akadám.

A legosztatlanabb figyelemmel végig hallgatott, s legkedvezőbb lelkesítő hatást gyakorolt elnöki megnyitó beszéd után a titkár terjesztette elő az intézet keblében időküben történt s közgyűlési figyelmet és intézkedések érdemű ügyeket, melyekre nézve a tett intézkedések jóváhagyó tudomását vétetvén a bizottság köszönettel felmentetett a végzett ügyekben tett intézkedéseire nézve minden felelőség terhe alól.

Ezután az alapvagyon állása terjesztett be a következő adatokkal:

358 drb cs. arany betáblázás mellatt kiadva értéke 4663 frt 50 kr, ennek évi 12¹/₂% kamatja 569 frt 62 kr. Varga József urnál 400 frt, ennek 6¹/₂% kamatja 24 frt. Réthi József urnál 40 frt, ennek 12¹/₂% kamatja 4 frt 80 kr. Alapítványokban 675 frt, ennek 6¹/₂% kamatja 40 frt 50 kr. Munkadíjakból a takarékpénztárba helyezve 60 frt, ennek 8¹/₂% kamatja 4 frt 80 kr. Takarékpénztárba betéve 111 frt 44 kr, ennek 8¹/₂% kamatja 8 frt 91 kr. Pénztári kézzől kiadva 2100 frt, ennek 10¹/₂% kamatja 210 frt. A városi szegény alaphól bűntetésből bevett és még be nem adott hátrálék 100 frt 87 kr. Bűntetések után bevárható 40 frt. Részletek fizetések lerovásával tett jégérek 275 frt 20 kr. Vagyoni állás összege 8466 frt 1 kr. Evi jövedelme 993 frt 50 kr.

Ezt követte az 1878 ik évi költség előirányzata a mely minden változtatás nélkül elfogadtatott és következtet egyik legbeszéd intézkedés, mely mindig alkalmat nyújt K.-Vásárhely derék fiai és nőinek arra, hogy megmutassák, miszerint fáradságot és kellemetlen, séget nem tekintve, önzetlenül munkálói a legeszebb, legnemesebb feladatul tekintik s mely más városok polgáraitól oly előnyös módon megkülönbözteti őket s ez volt, midőn legelő és legjobb családainknak női értelmesei intelligens polgáraink megbízást nyertek és vettek át arra, hogy e jövő évi élelmészé biztosítására lakosaink minden osztályától mondhatni básról-háza járva gyűjtést eszközöljenek. Sok fáradsággal és egyes helyeken még kellemetlenségekkel is öszekötött vállalat, de vizagztalja azon öntudat, hogy szerencsétlő, emberektől és az élet boldog örömeitől elhagyott szerencsétlen embertársaik nyomorát enyhítik s keserű könyeit törlik le minden egyes adakozónak bár mily csekélységet képezo de hálás köszönettel fogadandó szíves adománya által.

Ezen nehéz, de nemes munka vár jelen év őszén id. Pap Andrásné, Székely Ivánné, Török Bálintné, Zajzon Lászlóné, Feil Eduárdné, Bányai Geróné, Nagy Lajosné, Málnási Kristófné, tiszteletes Kovács Istvánné, Szabó Elekné, Pongrácz Jánosné urasszonyokra s Baló László, Nagy Károly tanító urakra. Áldja meg isten fáradozásukat sikerrel s adja meg lelkük édes öntudata mellett az ily méltán kiérdemlő elismerést.

Ezután több üdös és hasznos intézkedés tötetvén elnök bárónő a legbensőbb melegségtől áthatott szavakban mondott elismerést és köszönetet a tanusított élénk érdeklődésért s jövőre is az intézetet minden egyesnek lelkiismeretes gondjaiba ajánlv a gyűlést bezárta.

X. Y.

Legujabb.

Bukurest, okt. 26. (Az „E-t“ sürgőye.) Zimmermann tábornok hadserégeinek zöme Szilisztria közelében áll. Ruscsuktól délkeletre tegnap óta heves ágyúzás hallatszik, valószínű, hogy Szulejman pasa és a carevics között nagy csata lesz.

Az egyiptomi sereg nem marad többé egy parancsnok alatt, hanem Sumla és Várna közt osztalt meg.

Ruscsuk és Slobozia között egyre tart a bombázás, Ruscsuktól délkeletre tisztán kivehető a heves ágyúzás; valószínű, hogy a carevics és Szulejman között csata foly. Zimmermann tábornok csapatai Szilisztriához közelednek.

Egy cserkeke sereg áttört a nándorfehérvári határon s néhány marhát elfogván, eltávozott.

A porta köszönetét fejezte ki a tunisi bej iránt, amiért segélyt küldött a hadsereg részére.

Az „Assemblée Nationale“ azt hiszi, hogy az egyedüli ut egy miniszterium alakítása a senatusból Audiffret Pasquier elnökelete alatt. — A baloldalnak a válság ily megoldását elő kellene segítenie, mer MacMahon lemondása zavarokat idézhetne elő.

Sumlában az a hír van elterjedve, hogy az angol kormány minden áron a békét akarja s hogy lépésekre készülne e tekintetben, de a hir mai napig sem talált megerősítésre. A háboru minden ponton szakadatlanul pusztít s még fegyverszünetre sincsen kilátás.

A fölkelés Daghestanban kezd veszélyessé lenni. Daghestan déli részében a földirtkozok Tiflisbe menekülnek.

Oltenica és Turtukay között egyre tartanak a csatapetek. A muszka csapatok lőtávolnyira vannak Szilisztriától.

Poradim, okt. 26. Tegnap Miklós nagyherceg megtekinté a gorni dubniki harcét és a muszka által elfoglalt álláspontokat. A csapatok a 24-iki győzelem után lelkesültek, mindnyájan a tábornoktól közkatonáig hőiesen viselték magukat. A muszka vesztesége 250, a törököké majdnem ily nagy (?); 40

*) Mikor száműzetése helyére, Elba szigetére ment.

tiszt foglyul, egy zászló és négy ágyú zsákmányul ejtett.

Az „Abendpost“ megcáfolja a „P. Corr.“ híreit, mintha a szultán Angliát felkérte volna jó szolgálatra, hogy a békét elősegítse. Az „Abendpost“ hozzátéti, hogy más lapok hirtel adnak e híreknek, mindamellett tekintettel arra, hogy a háború folyamában fölmerült békehírek már többször bizonyultak alaptalanoknak, kénytelen a „Polit. Corr.“ által kifejezett fentartáshoz járulni s nem bírnai hőbb óhajjal, mint azzal, hogy a közlekedési jövő e fentartást igazolatlanul tüntesse fel.

A „Havas“ jelenti, hogy Orhaine és Plevna között újabb harc foly. Karaba nagy készlet szállítmányok érkeztek. Újra megengedtetett a gabonakivitel a konstantinápolyi kikötőkből.

VEGYES

— A török sebesültek részére Kisborosnyón lakó Győrbiro Berta kisasszony 4 kiló tépést, Réz Gizzella k. a. 2 kiló tépést küldött.

— Udvari gyász Legfelsőbb rendelet folytán néhai Sergei Maximilianovics Romanoffsky leuchtenbergi herceget az udvari gyász okt. 27-ől kezdve tíz napig felváltás nélkül néhai Mária özevgy szász királyné 6 félégeért fennálló udvari gyászszal együtt fagy viseltetni.

— A háromszéki marhavész. A vészbizottság határozata folytán hétfőn délelőtt a városunkban lezárt 51 darab marha s Váncsa városi polgár 8 db marhája lebunkoztatott s mésszel töltött gödrökbe elásatott. A kérdődző állatokra, búr, gyapju, takarmány stb. kivételre nézve — míg a vész teljes megszűnéséről a vészbizottság meg nem győződik — 21 napig a legszigorúbb zárlat lett a lebunkozás napjától számítva elrendelve. A városi sorompókat mindenütt katonák őrzik, kiknek szoros kötelességük minden kérdődző állatot, a vész tovább terjesztésére alkalmas anyagot vizsgáztatni a behozataltól. Magyánk lakosait figyelmeztetjük, ha a katonák bejövetelek megállásra szólítja fel, engedelmességednek, ellenesben a katonák utasítva vannak az engedelmekre lőni. A legnagyobb óvakodást parancsolja a közérdek — a kényszer előtt meg kell hajolnunk.

Most vesszük a hírt, hogy Sándor Istvánnál egy db bival, Király Józsefől 1 db. bival beteg. A vészbizottság már kiszállott s konstatálta a marhavészt. A beteg állatok holnap lebunkoztatni fognak. Minden jel arra mutat, hogy a vész nagyobb mérvet kezd ölteni, ezért városunk és vidékünk gazdaközösségét a legnagyobb óvakodásra figyelmeztetjük.

— A fonóda javára lövészerezi alaplóli illetőségüket felajánló, — mint minket értesítenek, egyesek részéről insulatióknak vannak kitéve. A részüket a közérdek oltárára felajánlót egyidejűleg hazafi kötelességüket teljesítették, kik inkább dicsegetre, mint megtámadások, korholásokra érdemesek. Illetők saját vagyunk felett rendelkeztek — ez jogukban állt. Figyelmeztetjük az insulatiókat, hagyjanak iadokolatlan korholásokkal, megtámadásokkal fel, ellenesben a törvényes hatóság tudni fogja őket ellenük megvédeni.

— Leönti magát petróleummal, meggyújtja s úgy illuminál. A magyarság legmélyebben érdeklődik török testvéreink sorsa iránt; de nem hiszük, hogy akkora mérvre lenne meg meg egy turkophilben az érdeklődésnek, mint Gyárfás János barátunkban, ki úgy nyilatkozott: „ha a törökök győznek, leönti magát petróleummal, meggyújtja s úgy fog illuminálni.“

— Ami ritkaság. A gyéresi népkönyvtár, mint a „H-s“ írja, 300 kötet könyvvel rendelkezik s oly erősen igénybe van véve, hogy a munkás föld-népet meg a munkás napok se riasztják vissza az olvasástól. Ki viszik a könyvet a mezőre, és alvás helyett olvasással töltik el a pihenésnek szentelt időt. Valóban az oly szép vonás, a ritkaság és ami megmutatja, hogy a népkönyvtárak nagy hasznára szolgálnának a nép művelődésének, ha volna kellő erő és erély azoknak minél több vidéken való terjesztéséhez.

— Nyertes magyar lovak. A magyar lötenyésztes újabb fényes diadalt aratott a 23. prázai versenyen. A „Kincsem“ vetélytárs nélkül elnyerte a 3000 forintos „Császárdíj“ at: a kétvésekes versenyében gr Sztáray János „Altona“-ja könnyűgyőzött; másodiknak herceg Eszterházy Pál „Rosanne“ ja, harmadiknak gróf Henckel Hugó „Hungaria“-ja érkezett a célhoz; „nord und süddeutscher Preis“-t gróf Apponyi Antal „Blankenese“ kancája nyerte vetélytárs nélkül. Az eladó versenyben gróf Eszterházy Mihály „Chloe“-ja győzött. Az akadály versenyben gróf Waldstein György „Peeler“-je egyedül járt körül.

— Schneider Emil chemikus, ki a fürdőidény alatt Előpatakon, Tusnádon s sept. 15. 17-én Brassóban nagy totásának öröndött optikai-physikai előadásokat rendezett, közelebből ily előadások céljából városunkba érkezik.

Mehner Vilmos kisdasában Budapestben megjelent „Az ördög fia és a három vörös ember“ című igen érdekfeszítő regény. Allani fog 25 füzetből, egy füzet ára 25 kr. Jövő számban részletesen ismertetni fogjuk.

Szerkesztői posta.

Csulak Gyula urnak Málnásan. A kérdéses tárgy már teljesen kimerítve van. Mint elég ügyesen irt cikkekéből észrevettük, más kérdéseket is ügyesen tudna tárgyalni. Nem lenne jó a társadalmi egyéb kérdések megvitatására fordítani figyelmét?

N y i l t t é r .*)

Jóindulatú figyelmeztetés, vesztégtintézeti felügyelő Brassóban lakó Murai Lajos urhoz.

Idevaló Waitz József szatács-kereskedő a mai nap előttem panaszképen felhozta, hogy ön folyó hó 15-én itten a Krasznába lett átutazása alkalmával a bodzai vesztégtintézeti állomásvezető kisérletében kereskedésbe bement s honn nem létében ottan felülvizsgázó szemlét tartva, sógorasszonyát öv. Waitz Izrael-nét faggató kérdésekkel oly nyilatkozat tételére akarta erőszakolni, miszerint kereskedésében irodai/kellékeket soha nem árult s hogy volt bodzai m. kir. vesztégtintézeti igazgató ur tőle irodai kelléket, t. i. papírosat, pecsétlő viaszat, írót stb. „sohasem vásárolt.“

Botrányul hozta továbbá azt is fel, hogy ön magát sógorasszonyával szemben nemcsak gunyosan viselte, sőt kereskedésének titkaiba is befurdozni akart.

Tudtom szerint a kereskedések terjedelme iránt a III. osztályu kereseti adó helyes kiróvása érdekében meggyőződést szerezni ez idő szerint csakis a kir. adófelügyelő urak vannak az 1876. XV. t. cikk értelmében feljogosítva; idáig még oly törvényt, mely a vesztégtintézetek felügyelőit is hason eljárásra feljogosítaná, még nem ismerem s mert az én csoportom egész területén egy hivatali közegeknek, mint minden más személynek szigorúan a törvények korlátai között szabad csak mozogni s mert a polgári jogoknak tisztelben tartására még az itten átutazó vendégeket is rá szoktam szorítani s mert a kereskedők üzleti titkaiba erőszakos faggatások által leendő befurdozás a polgári jogok alapját igen is sérti s a tartozó tisztelget csorbítja: jóindulatulag figyelmeztetem a felügyelő urat, hogy jövőben történendő átutazása alkalmával csoportom egész területén a fennálló törvényt, törvényes gyakorlatot és polgári jogokat tisztelben tartani s hasonló illetéktelen beavatkozásoktól óvakodni igyekezzék.

Különbem nem akarom tovább furkászni, hogy ön minő címből tette a fent körülírt eljárás, de ennyit is alkalmom — a többi későbbem — mégis nyilvánítni szükaesnek tartom, hogy a műveltség a bosszuallás és fogatlan üldözést, a férfi szellem pedig mások becsületének aljas eszközökkel leendő rossz indulatú bepiszkolását régen száműzte s hogy az intrígiatio egy oly háládatlan szerep, mely magát az intrígiást is gyakran kárhozatba sodorván, megsemmisítni szokta.

Remélem, mi ketten tudjuk, miről és kiről beszélünk s ha netalán reflexionális kedve jőne, kérem ezen lap útján velem találkozni.

Bodzaforodulón, 1877. szept. 18 án**)

Nagy Pál,
körjegyző.

*) E rovat alatt megjelentek csakis a sajtóhatósággal szemben válad felelősséget a

**) E cikk kiell időben érkezett be, de beküldő ur Budapestben léte miatt, minthogy az ügy miben állásáról tudomást kellett szerezniük — csak most látható napvilágot. Szerk.

Bécsi tőzsde és pénzek okt. 29.

5% Metalliques . . . 63.90	M. föld. kötv. . . 77.85
5% nem. köles. . . 66.70	Tem. földt. kötv. 76.25
1860. államköcs. 74.20	Erd. földt. kötv. 74.70
Bankrészevények . 834.-	Eztüst 104.40
Hitelrészevények . 201.90	Cs. kir. arany . 5.63
London 117.85	Napoleon'd'or . 9.49

Felelős szerkesztő: Vecsey Róbert.

Kiadótulajdonos: Pollák Mór.

PIACI ÁRAK

		S.-Szt. György okt. 29.		Brassó okt. 26.	
		frt.	kr.	frt.	kr.
Kilogramm H e c t o l i t e r	Buza (tisztá)	legszebb . . .	9	—	9 10
		közepes . . .	8	60	8 50
		gyöngébb . . .	7	50	7 70
	Buza (vegyes)	legszebb . . .	7	—	7 10
		közepes . . .	5	60	5 70
		legszebb . . .	5	—	4 90
		közepes . . .	4	50	4 30
	Árpa	legszebb . . .	2	80	3
		közepes . . .	2	30	2 90
	Z a b	legszebb . . .	4	40	5
Kilogramm	Törökbuza	legszebb . . .	8	—	6 10
	Kása	legszebb . . .	7	50	8
	Borsó	legszebb . . .	10	—	9 50
	Lencse	legszebb . . .	7	—	7
	Fuszulyka	legszebb . . .	1	20	1 20
	Lenmag	legszebb . . .	—	28	— 32
	Burgonya	legszebb . . .	—	44	— 48
	Marhahús	legszebb . . .	—	20	— 24
	Disznohus	legszebb . . .	—	30	— 34
	Juhhús	legszebb . . .	—	—	—
	Faggyu friss	legszebb . . .	—	—	—

Kiadó szállás.

Szemerján a Kölönte-téle igen kényelmes szállás kedvező feltételek mellett kiadó. Ertekezhetni bérlő

Genesi István,
királyi adófelügyelővel.

Sz. 1452 1877.

Pályázat.

Háromszékmegye, hidvégi szolgabírói járásban Hidvég főhelyiely Hidvég, Nagy-Ajta, Böllön, Arapatak, Erdő és Liget csoport községek részére a körorvosi állomás betöltésére pályázat nyitattik évi 350 frt. rendes fizetéssel és 50 frt. o. é. lakbérrel.

Pályázni kívánók felhivatnak, sajátkezűleg irt az 1876 XIV. t. cz. 143 §-ban meghatározott képességet tanúsító bizonyítványokkal felszerelt kérvényeket folyó évi november 20-ig bezárólag alólirt szolgabíróhoz beadni.

Hidvégi járás szolgabírói hivatalból,

Illyés Tamás,
i. szolgabíró.

3—3

Sz. 1996.

Pályázati hirdetmény.

Nemes Háromszékmegye kezdő alsójárársban az 1876-évi XII. törvények II-ik része I. fejezete értelmében az alább megnevezendő községek közül össze csoportosított körorvosi állomásra 300 frt. évi fizetés 50 frt. lakbérrel pályázat nyitattik

A csoportosított községek s azok lélekszáma a következők.

Alcsernáton 1292, Felcsernáton 1318, Albis 875, Dálnok 1538, Márkossalva 710, Matissfalva 210, Maksa 782, Ikatalva 740, Futásfalva 812. összesen 8914 lélek.

A kellően felszerelt pályázatok jelen évi nov. 20 ig alólirt szolgabíróhoz adandók be.

Demény Ferenc
sz. bíró.

2—3

Tömlő orsók, kovács-fúvók, takaróponyák, tizedmérlegek és súlyok.

Tűzoltó-szerelvények, tüzi fecskendők,
borlehúzó-gépek, gumi- és kender-tömlők,
gumi-köpenygegek, szivattyus és házi-kutak
azonkívül

SZERELŐ- ÉS JAVÍTÓ-MŰHELYE

elvállal

kutak, gépek felállítását és javítását,
vizvezetések berendezését

WALSER FERENC

első magyar gép és tűzoltó szerek gyára, harang és ércöntőde erdélyországi fiok-raktára

3—6

Kolozsvártt.

Kerti és kézi fecskendők, tüzi vedrek, toló és maszó létrák.

Nyomatott Pollák Mórnál S.-Szentgyörgy ön.